

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
27. JAN.
1989
Letnik XLIV.
Štev. 7 (2430)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
700 din
P. b. b.

Z leve: Mark, Haider, Sturm in Kert.

Seja komisije je odpovedana

Seja dunajske komisije za zadeve dvojezičnega šolstva na Koroškem je bila po odpovedi udeležbe slovenskih članov zaradi protesta proti vključitvi zastopnikov koroških strank zdaj celo „iz bolezenskih“ razlogov odpovedana. Že prej pa je bilo tudi slišati kritiko, da je bilo vabilo na sejo pomanjkljivo...

Odstopil tudi Leopold Graz

Za notranjim ministrom Blecho je v sredo odstopil tudi predsednik parlamenta Leopold Graz (slika spodaj). Sam sicer trdi, da je odstopil iz „osebnih razlogov“, toda opazovalci domnevajo, da je tudi pri njem pravi vzrok odstopa razkritje v zadevi Udo Proksch in „Lucona“. Raziskava afere še ni zaključena.

V radijski oddaji v živo sta se z vodjem slovenskega oddelka koroškega radia Mirkom Bogatajem pogovarjala predsednika osrednjih organizacij

Od Pliberka do Spittala

V sredo so imeli na razgovoru z novinarji v Celovcu svoj prvi javni nastop prvi štirje kandidati volilnega združenja „Drugačna Koroška“ – Andrees Kärnten“, ki bo 12. marca kandidirala pri koroških deželnozborskih volitvah. Kot smo že poročali, je široko opozicionalno volilno združenje nastalo iz sodelovanja Zelene alternative, gibanja proti šolskemu ločevanju, Koroške enotne liste in drugih iniciativ. Kandidati „Drugačne Koroške“ bodo v vseh volilnih okrajih nastopili z volilno listo z naslednjim vrstnim redom: 1. mag. Hans Haider (Zelena alternativa), 2. dr. Marjan Sturm (gibanje proti ločevanju), 3. mag. Michael Mark (Bürgeraktion für die Erhaltung des Lebensraumes Drautal) in 4. Mirko Kert (KEL). Kandidati so iz Beljaka, Celovca, Spittala in Pliberka in zajemajo poleg ideološkega tudi široko geografsko področje.

(dalje na 3. strani)

ZSO za resne pogovore o poenotenju strokovnih služb

V radijski diskusiji v živo sta predsednika ZSO in NSKS, Feliks Wieser in Matevž Grilc, razpravljala med drugim o organizacijskem poenotenju narodnih struktur. V tej zvezi je predsednik Wieser spomnil na to, da je ZSO že leta 1985 Narodnemu svetu pismeno ponudila poenotenje strokovnih služb, se pravi znanstvenega inštituta, informacijske dejavnosti (kar lahko vključuje tudi združenje obeh listov) ter delovanja na področju komunalne politike. Wieser je poudaril: „ZSO je tudi v tem času pripravljena voditi resen in strokoven pogovor z NSKS o vseh

oblikah povezovanja in poenotenja vključno o vprašanju ene narodnopolitične organizacije, vendar ne na podlagi volilne usmerjenosti. Nagovoriti moramo namreč vse ljudi na Koroškem, a ne na osnovi volitev, temveč na osnovi jezika, kulture in drugih skupnih elementov. Le če bomo imeli enaka stališča do skupnih osnov, bomo lahko poenotili tudi politični organizaciji.“

Matevž Grilc se je s temi Wieserjevi izjavami strinjal, toda v vprašanju sosveta sta se njuni mnenji razhajali. Grilc je zagovarjal vstop za vsako ceno, Wieser pa je obrazložil, da se izhodišča za vstop niso spremenila. Memorandum, ki sta ga obe organizaciji podpisali skupaj z ministroma na Dunaju, predvideva postopno rešitev nekaterih odprtih vprašanj. Zato je za ZSO jasno, „da vztrajamo, da vlada izpolni te štiri zajete točke, toda do danes se na tem še ni kaj uredilo, za ZSO pa je vstop možen le tedaj, ko bo vlada izpolnila dogovorjene točke“. Wieser je tudi zavrnil Grilčev očitke, da ZSO v vprašanju sosveta izvaja „bankrotersko politiko“, in izpostavil: „Dejansko je treba sesti za mizo, opustiti take izjave, ki nikomur

ne koristijo, in videti, kaj je dejansko možno iztržiti od zvezne vlade. To bomo sprejeli in se borili dalje!“

V razpravi o trgovski akademiji je Wieser zavrnil očitke, da je ZSO proti namestitvi na slovenski gimnaziji, pripomnil pa je, da sta obe organizaciji v memorandumu podpisali, naj se uvede na eni izmed obstoječih akademij. Sicer pa je Wieser poudaril, da je bolj kot lokacija pomembna zagotovitev strokovne kvalifikacije absolventov. V priprave pa je treba pritegniti tudi strokovne učitelje, ki poučujejo na trgovskih akademijah.

PREBERITE

- 2 Pogovor s kandidatom „Drugačne Koroške“
- 3 Heute im Slovenski vestnik
- 3 Podelitev Tischlerjeve nagrade
- 4 Zadržni list
- 6 Prireditveni koledar
- 6 Konec vestnikovega romana
- 7 Pregled televizijskega sporeda
- 8 Slovenski vestnik vsepovsod – Grki kadijo kot „Turki“

Velika množica se je poslovila od dr. Luke Sienčnika

Na stotine žalnih gostov se je pretekli torek zbralo v Dobrli vasi, kjer smo se poslovili od zaslužnega rojaka dr. Luke Sienčnika.

Ob odprtem grobu se je v imenu slovenskih organizacij od pokojnika poslovil dr. Marjan Sturm (na sliki), ki je tako kot drugi številni govor-

niki orisal njegov prispevek k razvoju slovenske narodne skupnosti na Koroškem. O žalni seji in pogrebu poročamo na 2. in 3. strani.

SOLIDARNOSTNI
PRAZNIK ZA UNIV.
PROF. DR. PETRA
GSTETTNERJA/
SOLIDARITÄTSFEST
FÜR UNIV. PROF. DR.
PETER GSTETTNER

11. 2. 89

19.00

kulturni dom

Šentprimoz/St. Primus

Sodelujoči/Mitwirkende:
Mladinski zbor „Danica“
Ansambel „Drava“
„4 J“

Silvija & Eda Velik
Reinhard Sellner
Bruji

KOMENTAR

dr.
FRANCIJA
ZWITTRA
ml.ZASTARELI
POJMI?

S starimi pojmi, z zastarelim izrazoslovjem ne moremo več dojeti ali razlagati današnjega sveta in sedanje politike, tako že leta učijo novinarji, komentatorji, politiki prej predvsem konzervativne, v zadnjem času pa vse bolj tudi socialdemokratske usmerjenosti. Tako je iz kapitalističnega sveta nastal svobodni svet, iz kapitalističnega gospodarstva tržno gospodarstvo. Delojemalci so nadomestili proletarijat, kapitalisti so postali delodajalci. Pojem razredni boj pa je sploh izginil iz političnega besedišča.

Novo poimenovanje pa realnosti seveda ni spremenilo. To so ne nazadnje morali na lastni koži občutiti delavci avstrijskih podjetij, ki so v zadnjih letih izgubili službo in dohodek, bodisi da so bili kratkoročno odpušteni ali pa se je za nekatere našla bolj "človeška" rešitev – bili so namreč primorani v predčasnem upokojevanju. Kdor ima škodo, se mu ni bati za zasmeh, pravi nemški pregovor: pred meseci so zvedeli, da jim bodo znižali tudi še pokojnine, ker menda gospodarski položaj podjetja ne zmore previsokih izdatkov; da so bili nekaj mesecev zatem še ob pogodbeno dodatno zdravstveno zavarovanje, je samo še pika na i. Vrhovno sodišče je tožbo prizadeti upokojenih delavcev, ki jo je v njihovem imenu vložila sindikalna zveza, zavrnilo.

Isto vrhovno sodišče pa je spoznalo, da je znižanje pokojnin nekdanjih poslovojdij podjetij nezakonito. Njihovi fantastični pokojninski dohodki izvirajo namreč iz privatnih pogodb in so zato nedotakljivi.

36.000 delavcem, ki so desetletja s krivjo in potom pripomogli do gospodarskega razvoja in vzpona najvažnejšega avstrijskega obrata, so tako z eno potezo vzeli, kar jim je bilo obljubljeno. Devetsto poslovojdij – managerjev po novem izrazoslovju –, ki je z nesposobnostjo, kratkovidnostjo in avanturizmom to podjetje pripeljalo do poloma, pa lahko dalje uživa svoje privilegije. Zakonito in potrjeno od vrhovnega sodišča!

Vsiljuje se zastarel, grd pojem: razredno pravosodje (po nemško „Klassenjustiz“). Ali pa morda kdo ve za primernejši, sodobnejši izraz?

Dr. Marjan Sturm,
kandidat „Drugačne Koroške“:„Delovati v smislu
enotnosti najširših
slojev naroda...“

Dr. Marjan Sturm in Mirko Kert, kandidata „Drugačne Koroške“, bosta 3. februarja ob 19.30 uri v Mladinskem domu predstavila program volilne liste in z udeleženci večera razpravljala tudi o vprašanjih, kako bi v volilni boj vnesli tudi probleme in zahteve dvojezičnega področja. Danes pa objavljamo pogovor s prvim slovenskim kandidatom dr. Marjanom Sturmom, ki mu je nekaj vprašanj zastavil Andrej Mohar.

dr. Marjan Sturm

SV: Kandidirate na listi „Drugačna Koroška“, ste pa tudi tajnik ZSO. Bo to kaj vplivalo na politično osnovo ZSO?

Sturm: Moja kandidatura seveda ne more spremeniti platforme ZSO, ki je zbirna narodnopolitična organizacija, saj so tudi že doslej nekateri člani odborov ZSO kandidirali pri različnih strankah ali volilnih listah. Novo v ZSO pa je, da spričo dejstva, da so stranke glasovale za ločevalni šolski model, naša narodnopolitična organizacija ne more objaviti volilnega razglašanja za katero teh strank. Zavedam se, da „Drugačna Koroška“ ne bodo volili vsi Slovenci, a kljub temu ne bom nikoli rekel, da prav zaradi tega ne bi bili več Slovenci. O ZSO pa še naslednje: o svojem namenu sem obvestil predsednika, ki temu mojemu angažmaju ni nasprotoval. Opozoril pa me je, da se s tem osnovna orientacija ZSO ne sme spremeniti. In s tem se strinjam.

SV: Kandidirate na skupni listi z ZAL in KEL, nekateri njihovi poslanci pa so tudi glasovali za ločevanje. Se z njimi torej strinjate?

Sturm: Svojo kandidaturo nikakor ne smatram kot podporo ZAL ali KEL. Dejansko se prizadevam le za drugačno Koroško, ki ni stranka, temveč gibanje, ki naj bi se širilo tudi po 12. marcu. Pristanek Smolleja in še nekaterih drugih parlamentarcev ZAL na ločevanje, proti kateremu smo se koroški Slovenci tako dolgo borili, je seveda tudi meni ustvarjal pomisleke. Smollejeva glavna napaka je bila, da se je za to odločil brez demokratičnega dogovora s koroškimi Slovenci, ki tako nismo imeli možnosti sodelovanja. Mislim pa, da je to izkušnja, iz katere se moramo kaj naučiti. O vseh narodnopolitičnih vprašanjih moramo torej uvesti plebiscitarno odločanje vseh pripadnikov narodne skupnosti.

SV: Toda volilni partner KEL se ni pripravljena javno distancirati od svojega predsednika Smolleja.

Sturm: Ko je KEL na svojem

zborovanju sprejela resolucijo, s katero se jasno izreka proti ločevanju, hkrati pa je tudi potrdila Smolleja za svojega predsednika, zame odločitev za kandidaturo na skupni listi ni bila enostavna. Zanj pa sem se odločil zato, ker čutim potrebo in možnost, da s tem začnemo vsebinsko poenotenje naših glavnih teženj. Namreč znotraj narodne skupnosti moramo najti konstruktiven dialog na vsebinsko jasnih osnovah. Kar pa se tiče glavnih kandidatov na listi, pa lahko rečem, da sta imela Hans Haider in Mirko Kert o šolskem vprašanju vedno jasno stališče.

SV: Kako pa mislite v bodoče preprečiti take solo akcije kot je bilo Smollejevo soglasje z ločevalnim zakonom?

Sturm: Imamo jasen dogovor, da odločitve mandatarjev ne smejo biti samovoljne, temveč da je osnovni cilj gibanja, da npr. v manjšinskem vprašanju deluje v smislu enotnosti najširših slojev narodne skupnosti. „Drugačna Koroška“ torej ne bo sprožila nikakršnih akcij, za katere ne bi imela soglasja obeh osrednjih organizacij. In ne samo njunega, temveč tudi soglasja najširših slojev narodne skupnosti.

SV: Kakšen pa je splošen program „Drugačne Koroške“?

Sturm: Seveda imajo posamezne skupine različne osnovne politične interese. Pri meni osebno je jasno, da je na prvem mestu manjšinsko vprašanje in s tem povezano vprašanje političnega vzdušja in demokracije v deželi. Za vse skupine pa velja, da morajo svoje odločitve medsebojno uskladiti v korist skupin, ki jih zastopajo. Program „Drugačne Koroške“ pa vključuje seveda tudi prizadevanja za socialno pravičnost, torej tudi prizadevanje za socialno šibke.

SV: Z naprednimi zahtevami hočete torej nagovoriti tudi širše sloje?

Sturm: Jasno, saj mislim, da je potencial za to zelo velik, zato moramo nagovoriti tudi tiste, ki so izven strankarskih struktur, pa tudi mnoge, ki so v strankah, pa z svojim političnim vodstvom niso zadovoljni. Tipičen primer za to je manjšinsko vprašanje. Zato mislim, da morajo tudi tisti kritični sloji, ki so sicer organizirani v strankah, spoznati, da bodo svoja mnenja in stališča v stranki lahko uveljavili šele tedaj, ko bodo le-te spoznale, da jih ob volitvah lahko zgubijo. Tako npr. v SPÖ, ki se na Koroškem bori za nemškonskonalne glasove v zavesti, da tudi kritični socialisti v končni fazi lojalno volijo svojo stranko (to pa velja tudi za leve katoliške sile v ÖVP). To bi se moralo spremeniti. Zato se „Drugačna Koroška“ prizadeva za volilno zavezništvo z različnimi programskimi točkami s tistimi, ki so strankarsko nevezani, in tudi tistimi, ki so še v strankah. Zavedamo se namreč, da le tako zavezništvo lahko ustvari demokratično vzdušje.

Dr. Luke Sienčnika ni več med nami. Minulo sredo smo se od njega za vedno poslovili. V globoki žalosti so se že v opoldanskih urah v dvorani kulturnega doma v Dobrli vasi zbirali gostje, ki so prišli na žalno sejo, ki jo je spominu pokojnega častnega predsednika posvetilo domače Slovensko prosvetno društvo „Srce“. Sejo je ob navzočnosti pokojnikove žene Ljudmile, njunih otrok in drugih ožjih sorodnikov in gostov začel sedanji predsednik Andrej Sturm, ki je orisal življenjsko pot dr. Luke Sienčnika. Rajni je bil od mladih let pa vse do nepričakovane smrti sredi političnega in kulturnega življenja naše narodne skupnosti. Bil je priljubljen živinozdravnik, komunalni politik, borec proti fašizmu, kulturnik, pisatelj, znanstvenik in politik, ki se je še posebej zavzemal za samostojno kandidacijo koroških Slovencev na občinski in deželni ravni. O njegovih zaslugah so spregovorili še predsednik Kluba občinskih odbornikov Fric Kumer, predsednik DSPA Janko Messner ter predstavnik veterinarske zbornice iz celjske regije. Pevke in pevci SPD „Srce“ pa so pod vodstvom Marjana Berložnika zapeli nekaj žalostink.

Tóžno slovo od dr.

Udeleženci, ki so prišli z vsega našega naseljenega prostora, z Zilje, Roža in Podjune ter drugih krajev, zlasti iz Slovenije, so z močnim obiskom poslednjo pot dr. Luke Sienčnika spremenili v

narodno žalno svečanost. Med njimi so bile številne osebnosti iz našega kulturnopolitičnega življenja, prišli pa so tudi predstavniki borčevskih in družbeno političnih organizacij in inštitucij Slovenije kot

SPD „Srce“ se je na žalni seji dostojno poslovilo od svojega častnega predsednika

Nezakonito poučevanje na dvojezični
ljudski šoli v Šmihelu se še nadaljuje

Po ukazu oddelka za šolstvo pri Koroški deželni vladi št. SchA-39/4/1988 z dne 14. 9. 1988 se je s pričetkom šolskega leta 1988/89 na ljudski šoli Šmihel začelo nezakonito poučevanje. Ukaz o zaposlitvi dodatnega učitelja je verjetno namerno dvoumno formuliran. Nekateri ravnatelji so mislili, da so na podlagi tega ukaza primorani zaposliti enojezičnega dodatnega učitelja za samostojni pouk v dvojezičnem razredu.

V Šmihelu je po nalogu ravnatelja mlada simpatična dodatna učiteljica brez znanja slovenščine prevzela tedensko sedem ur pouka v dvojezičnem tretjem razredu. To pomeni, da ima 6 k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok približno tretjino pouka na teden izključno v nemškem jeziku. Takšna dodelitev enojezičnega (nemškega) učitelja v dvojezični razred pomeni kršitev manjšinskošolskega zakona za Koroško. §16, odstavek 1 tega zakona predvideva, da mora ves pouk k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok potekati v enaki meri v nemškem in slovenskem jeziku. Po objavi nezakonitega stanja na dvojezični ljudski šoli Šmihel v Slovenskem vestniku dne 22. novembra 1988 je javnost zvedela za en od skupno približno 15 primerov nezakonitega poučevanja na posameznih dvojezičnih ljudskih šolah.

Manjšinski šolski oddelek

(vodja: F. Wiegeler) je o nezakonitem stanju na dvojezični ljudski šoli Šmihel seznanjen od začetka šolskega leta. Prav tako mu je od začetka šolskega leta 1988/89 znano nezakonito stanje na ostalih dvojezičnih ljudskih šolah. Najpozneje tedaj, ko je postal šmihelski primer znan v javnosti, bi moral vodja oddelka F. Wiegeler ukrepati. Namesto da bi nezakonito stanje takoj odpravil, poskuša, verjetno skupno z drugimi, zanj najti opravičilo. Ravno tako ve za nezakonito stanje državni poslanec Smolle. Ne morem razumeti, da ga v okviru „novega dialoga“ ni takoj odpravil. Primeri nezakonitosti so znani tudi ministrstvu za pouk na Dunaju. Ministrica Hawličkova ima po zakonu možnost za ukrepanje in bi bila to tudi dolžna storiti.

Po objavi šmihelskih nezakonitosti je ravnatelj dvojezične ljudske šole Šmihel s 1. decembrom 1988 hotel nezakonito sta-

Svojci pokojnika so prizadeto spremljali potek žalne seje

Luke Sienčnika

predstavniki Inštituta za narodnostna vprašanja ter Kluba koroških Slovencev iz Ljubljane. Vsi so prišli samo z žalostno mislijo, da je smrt iz naše srede iztrgala človeka, ki smo ga vsi spoštovali in cenili.

Po poslovitveni svečanosti v mrliški vežici, se je sprevod pričel pomikati proti cerkvi in nato na dobrolsko pokopališče. Pogrebne obrede je ob asistenci Tomaža Holmarja, Ludvika Janka in Pavla Zablatnika opravil domači župnik, prošt Franc Brumnik. Ob odprtem grobu se je spet zvrstilo mnogo govornikov, ki so vsak po svoje opisali vrline pokojnika, zlasti pa so spregovorili o njegovih zaslugah na raznih področjih. Iz njihovih poslovnih govorov je bilo čutiti, kako vsestransko dejaven je bil dr. Sienčnik. Zlasti predstavnik dobrolskih kultur-

nih in gospodarskih organizacij Tine Wastl je izpovedal, kako je Dobrolčane prizadela smrt dr. Sienčnika in kako ga bodo pogrešali. Da pokojnik ni bil aktiven le v svoji ožji okolici, je bilo slišati iz poslovnih besed župana Josefa Pfeiferja, dr. Marjana Sturma, dr. Boga Grafenauerja, Mihe Antoniča, Gernota Nischelwitzerja in drugih. Vsi so naglašali kleni značaj dr. Luke Sienčnika in njegovo zvestobo do svojega naroda in njegova prizadevanja za enotnost tedaj, ko smo jo v vrstah naše narodne skupnosti najbolj potrebovali.

Pesmi, ki so jih peli domači in pliberški pevci zbora Foltej Hartman, so bile tožne, saj smo se ob grobu Luke Sienčnika poslovili od človeka, ki je bil eden izmed najbolj trdnih stebrov naše narodne skupnosti. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

HEUTE
IM

SLOVENSKI
VESTNIK

Die Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Zentralverband für eine Zusammenlegung von Fachleistungen der slowenischen Volksgruppe

Die Vorsitzenden des Zentralverbandes slowenischer Organisationen, Dipl. Ing. Feliks Wieser, und des Rates der Kärntner Slowenen, Dr. Matevž Grilc, diskutierten in einer Livesendung der slowenischen Abteilung des ORF u. a. über die Zusammenlegung der Organisationsstrukturen der Volksgruppen. Dabei betonte Wieser, daß der Zentralverband schon im Jahre 1985 dem Rat den Vorschlag schriftlich unterbreitet hätte, zumindest Fachbereiche der Volksgruppe (etwa das Slowenische wissenschaftliche Institut, die Informationstätigkeiten – vielleicht sogar unter Einschluß der beiden Zeitungen –, die Kommunalarbeit) zusammenzulegen. Wieser betonte weiters: „Der Zentralverband ist auch heute bereit, mit dem Rat über alle Formen der Zusammenlegung auch auf dem Gebiet einer politischen Volksgruppenorganisationen ernsthafte und fachlich fundierte Gespräche zu führen.“ Wie Wieser betonte, müßten diese Gespräche jedoch auf Grundlage der Sprache, Kultur und anderer Tätigkeiten geführt werden. Gespräche auf Basis einer Wahlformation seien jedoch nicht vertretbar.

Matevž Grilc stimmte mit Wieser in dieser Hinsicht überein. Unterschiedliche Positionen wurden jedoch hinsichtlich der Frage der Beschickung des Volksgruppenbeirates klar. Während Grilc dem sofortigen Eintritt das Wort redete, betonte Wieser, daß sich für den Zentralverband die Situation nicht geändert hätte: Bei der Unterzeichnung des Memorandums zwischen den beiden Volksgruppenorganisationen

und den Ministern wurde festgehalten, daß es um eine „schrittweise“ Regelung ginge.

Dipl. Ing. Feliks Wieser: „Freilich wünschen wir uns, daß die Regierung diese 4 Punkte erfüllt, doch bis heute hat sich nichts daran geändert, daß eine Beschickung für uns erst dann möglich sein wird, wenn die Regierung den ersten Schritt gesetzt hat!“

Anderes Kärnten stellte sich vor

Der mit geringen finanziellen Mitteln und viel persönlichem Einsatz geführte Landtagswahlkampf soll zur Bildung einer stärkeren oppositionellen politischen Kraft beitragen, stellten die Vertreter der Wahlgemeinschaft „Das andere Kärnten/Drugačna Koroška“ am Mittwoch auf einer Pressekonferenz fest. Die Erringung eines Grundmandates sei möglich, meinte der Villacher Mittelschulprofessor und Spitzenkandidat in allen Wahlkreisen, Hans Haider. Auf den weiteren Listenplätzen folgen Marjan Sturm (Bewegung gegen Schultrennung), Michael Mark (Rettet das Drautal) und Mirko Kert (Kärntner Einheitsliste).

In einer gemeinsamen Plattform werden Forderungen von A bis Z (von Atmen bis Zweisprachigkeit) in den Mittelpunkt des Wahlkampfes gestellt.

Wenn eine ökologische Sanierung Magdalens nicht möglich sein, sollte es gesperrt werden, meinte Hans Haider, der auch den Rücktritt Guggenbergers forderte.

Die Verstärkung der interethnischen Zusammenarbeit, ein rasches und einschneidendes Handeln in Umweltfragen, der Kampf gegen eine 'Zweidrittelgesellschaft' und die Ablehnung der EG sind weitere Schwerpunkte des „Anderen Kärnten“.

Predstavila se je Drugačna Koroška

(nadaljevanje s 1. strani)

„Druagačna Koroška“ nima finančnih sredstev za razkošen volilni boj, osebni kontakti, volilna zborovanja in verodostojnost kandidatov bodo njihova glavna sredstva, je bilo rečeno v sredo na pogovoru z novinarji v Celovcu. Prvi kandidat Hans Haider je dejal, da je osnovni mandat vsekakor mogoče doseči. Zelo pomembno bi bilo, da bi v deželnem zboru zazvenel glas nezadovoljnih. Magdalen je treba ekološko sanirati, je menil Haider. Marjan Sturm pa je v zvezi z Obirjem dejal, da je pravi škandal, da deželna vlada skuša lastnike Obirja prisiliti, naj tovarno ukinajo in kupijo Magdalen, in da s tem hočejo prikriti stare politične grehe. Rebrca bi dobila odlagališče smeti, na delovna mesta pa pozabljajo. Michael Mark je opozoril, da reke niso samo onesnažene, temveč že zastrupljene. Le ekološke rešitve so dolgoročno ekonomične. Mirko Kert je poudaril, da bi bila ustanovitev dvojezične šole v Celovcu zgolj normalizacija dejanskih potreb, resolucijo zborovanja KEL pa smatra za zavrnitev Smollejevega pristanka na ločevalni zakon.

Tischlerjeva nagrada gimnaziji

S polaganjem vencev na grob pokojnega dr. Jožka Tischlerja sta se Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza spomnili zaluznega narodnjaka, ki je umrl pred desetimi leti. Odtlej obe organizaciji vsako leto podelujeta Tischlerjevo nagrado posameznikom in ustanovam, ki imajo posebne zaluge na narodnokulturnem področju.

KKZ in NSKS sta letošnjo 10. Tischlerjevo nagrado podelila Zvezni gimnaziji za Slovence. Kot je znano, je podelitvena svečanost potekala pretekli ponedeljek v avli slovenske gimnazije. Ob tej priložnosti se je poleg dijakov zbralo mnogo gostov s Koroške in Slovenije.

Utemeljitev za podelitev Tischlerjeve nagrade slovenski gimnaziji je prebral predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, ki je med drugim dejal:

„Če torej danes podeljujemo 10. Tischlerjevo nagrado slovenski gimnaziji, s tem ne oživljamo le spomin na enega naših najbolj svetlih idolov in ne izražamo le hvaležnosti za

njegova narodno-pedagoška prizadevanja, temveč mu hočemo postaviti svojevrsten spomenik. Zato nagrada ne bo imela oblike enkratnega priznanja in primerne darila, temveč bo – upamo – trajna institucija v smislu Tischlerjevih prizadevanj. V

ta namen razpisujemo govorniški natečaj za gimnazijce, ki naj bi bil vsako leto izveden pod pokroviteljstvom obeh organizacij in s pomočjo profesorjev na slovenski gimnaziji, ki jih ob tej priložnosti vabim k sodelovanju in prispevam za strokovno pomoč.“

Predsednik KKZ Zerzer je predal nagrado dir. Vosporniku

nje odpraviti. Vseh sedem učnih ur v tretjem razredu naj bi prevzeli (kot je bilo to doslej) za pouk v nemškem in slovenskem jeziku kvalificirani kolegi, ki na ljudski šoli Šmihel poučujejo druge razrede. Šolska oblast tega tokrat ni dovolila. Zato se nezakonitost kljub pismeni pritožbi (odvetnik Brugger) staršev dveh otrok nadaljuje.

Decembra 1988 je mati prizadetega otroka govorila z deželnim glavarjem Ambrozyjem in mu obrazložila stanje v 3. razredu ljudske šole Šmihel. 10. 1. 1989 mu je poslala pismo, v katerem mu je ponovno obrazložila nezakonito stanje v 3. razredu ljudske šole Šmihel in zahtevala odpravo le-tega.

Nepoznavalec šolske situacije na dvojezičnih ljudskih šolah na Koroškem bo težko verjel, da šolske oblasti očitno po naročilu politike slovenski jezik v mnogih situacijah potiskajo ob steno in da se pri tem smejo posluževati tudi nezakonitega ravnanja.

Ob dovoljevanju kršenja §16 manjšinskošolskega zakona za Koroško lahko govorimo o primeru strukturnega nasilja napram Slovincem na Koroškem. Temu se bo treba ponovno upreti po pravni poti, ki pa je dolgotrajna in običajno podvržena zavlačevanju, ter s konkretnimi akcijami s strani staršev.

Franc Kukovica

Zadružne denarne ustanove v letu 1988: Podatki so spodbudni

Prvi podatki bilanc slovenskih denarnih zavodov ter za leto 1988 kažejo spodbudno sliko.

Kot je razvidno so tudi v letu 1988 vse posojilnice brez večjih težav izpolnile Zakon o kreditnem gospodarstvu v zvezi z lastnim jamstvenim kapitalom. Hranilne vloge pri posojilnicah so porasle z 908 milj. šil. na 970 milj., ali za preko 6 %. Za približno enak odstotek se bodo zvišale tudi bilančne vsote posojilnic. Krediti in posojila pa so narasla z 419 milj. na 466 milj. ali za preko 11 %.

Hranilne vloge pri Zvezi slovenskih zadrug so porasle nadpovprečno – z 233 milj. na 280 milj. šil., ali za 20 %, medtem

ko so bili krediti in posojila ob koncu leta na lanski ravni. Bilančna vsota zveze pa je ob koncu leta 1988 dosegla 1,3 milijarde, kar je za preko 17 % več kot v letu poprej.

Zveza slovenskih zadrug je leta 1988 dosegla 29 milijard prometa, kar je za 7 milijard več kot v prejšnjem letu. Od 27 milijard je dosegla 9 milijard šil. prometa z inozemstvom. V letu 1987 je imela z inozemstvom 6 milijard šilingov prometa. Vsi ti podatki kažejo na nadpovprečno zaupanje klientov v naše denarne ustanove. O podrobnejših številkah pa bomo poročali v naslednjem Zadružnem listu.

Hak

Uspešno informacijsko predavanje ZSZ

Pretekli ponedeljek, 23. januarja, je Zveza slovenskih zadrug priredila informacijsko in informativno predavanje o davčnih spremembah, ki so v veljavi od 1. 1. 1989. Predaval je naš rojak iz Mlinč, dr. Marjan Wakounig,

uslužbenec dunajskega finančnega urada. Dr. Wakounig se ukvarja s finančno revizijo velikih obratov v zveznih deželah Dunaj, Nižja Avstrija in Gradiščanska.

Osrednji temi Wakounigovega predavanja sta bila

davek na donos kapitala (Kapitalertragssteuer – KEST) in davek na dohodke pravnih oseb (Körperschaftssteuer – KöSt). Ravno pri teh dveh davkih so s 1. 1. 1989 nastale precejšnje spremembe.

Kot je poslovodja ZSZ dir. dipl. trg. Habernik v svojem pozdravu poudaril, želijo ZSZ in njene članice-posojilnice s takimi informacijskimi prireditvami skrbeti za čim večjo zadovoljevanje potreb poslovnih partnerjev ZSZ in zadrugnikov po vsestranskem bančnem servisu. Hkrati se je klientom ZSZ in posojilnic zahvalil za dosedanje zaupanje.

Zveza slovenskih zadrug bo tudi v bodoče nadaljevala s podobnimi informacijskimi prireditvami. Da te niso samo potrebne, temveč tudi zelo zaželjene, je dokazalo ponedeljkovo predavanje: tako obisk (mdr. sta bila navzoča tudi podpredsednik ZSZ inž. Fridl Kapun in kom. svet. Franc Rutar, predsednik Slovenske gospodarske zveze na Koroškem) kot tudi sodelovanje udeležencev sta bila zelo dobra.

Na informacijskem predavanju, katerega se je udeležilo zelo veliko slovenskih zadrugnikov in za davčno politiko zainteresiranih (slika) je o davčnih spremembah predaval naš rojak dr. Marjan Wakounig, uslužbenec dunajskega finančnega urada.

Življenjski jubilej Tončija Rutarja!

V začetku januarja je Tonči Rutar, po vsej južni Koroški znan in priljubljen zadrugnik, trgovec in kulturnik iz Šentvida v Podjuni, obhajal svoj 60. življenjski jubilej.

Našega slavljenca posebej predstavljati, bi pomenilo nositi sove v Atene. Ni rojaka, ki ga ne bi poznal kot nad vse uspešnega gospodarstvenika in ki ga ne bi srečal na raznih narodnih prireditvah. Tako je bil po vojni med sopodbuniki odrske dejavnosti pri SPD „Danica“ in je dolga leta tudi pel pri mešanem in moškem zboru.

Posebno ponosen pa je lahko tudi na svoje gospodarske dosežke. Njegova trgovina v Klopincu velja za uspešno podjetje. Poleg tega je tudi soudeležen pri po vsej

Koroški in preko njenih meja preko njenih meja znani Rutarjevi trgovski družbi.

Veliko je prispeval tudi za naše zadrugištvo. Med drugim je skoraj 25 let vodil Posojilnico Velikovec, preden se je spojila z dobrolsko v Posojilnico-Bank Podjuna.

Tonči Rutar je človek, ki vedno pomaga pri delu naših ustanov, če je potrebno. Siliti se v ospredje, to ni njegov način. Njegovo geslo se glasi: Pomagati je treba še posebno tedaj, kakdar je pomoč najbolj potrebna.

Številnim čestitkam, ki jih je naš slavljenec prejel v zadnjem času, se iz srca pridružuje Zveza slovenskih zadrug in Posojilnica-Bank Podjuna in mu kličeta: Še na mnoga leta!

Zadruž

Informacije Zveze slovenskih zadrug ter v njej vključ

Francej Zipusch – prvi šofer je šel ob koncu leta v zasluž

Ob koncu preteklega leta se je od Zveze slovenskih zadrug poslovil njen zvesti in zaslužni sodelavec – Francej Zipusch. Odšel je v zaslužni pokoj. Bil je prvi šofer ZSZ po vojni in je našemu zadrugištvu služil skoraj 40 let. Vsa leta je bil vester in zavzet delavec, svojim sodelavcem pa dober in priljubljen kolega.

Francej se je rodil pred 60 leti v Šentjurju, občina Mosti. Po vojni si je s svojo ženo Marijo, s katero ima dva otroke, zgradil svoj drugi dom v Sinči vasi.

V Sinčo vas se je priselil, ker je tam leta 1951 dobil svoje prvo službeno mesto kot šofer pri Južnokoroški gospodarski zadrugi oz. ZSZ. Kakor je znano, je imela ta zadruga že pred vojno svoje skladišče v Sinči vasi (t. i. Podgorčev magazin), ki je služil Zvezi slovenskih zadrug kot centralno skladišče predvsem za Podjuno. Za Rož in Ziljo so podobno skladišče po vojni nameravali zgraditi na Brnci.

Šele v začetku šestdesetih let je bilo v Celovcu ob Rožanski cesti dograjeno sedanje centralno skladišče ZSZ.

Rekli smo že, da je bil Francej šofer pri ZSZ. Dobro pa se tudi še spominja, kako je moral na začetku svojega službovanja – poleg prevažanja s tovornjaki – sam s svojo ženo in taščo – ročno nalagati raznovrstno blago na tovornjake. Drugih delavcev za tako delo ni bilo, čeprav bi jih nujno potrebovali.

Naš sedanji upokojenec je leta 1952 pripeljal prve lopate in karjole v Sekiro za gradnjo hotela Korotan. Nadalje je aktivno spremljal gradnje raznih zadrugnih poslopij od Šmihela pa do Brnce ter gradnjo nekdanje kmetijske šole v Podravljah.

Kot šofer pa je vozil predvsem les. Južnokoroška gospodarska zadruga, ki je bila leta 1974 spojena v Zvezo slovenskih zadrug, je imela mdr. dve žagi – eno v Železni Kapli, drugo v Drevljah na Zilji.

F. Zipusch je prevažal tudi celulozo z Rebrce v Vevče

Varčevanje z vrednostnimi

Od 17. do 19. januarja 1989 je Zveza slovenskih zadrug priredila seminar o upravljanju z vrednostnimi papirji. Udeležili so se ga nameščenci in odborniki ZSZ ter naših posojilnic. Seminar sta vodila predstavnik oddelka za vrednostne papirje pri GZB mag. Weigl in njegova sodelavka mag. Bärenhuber.

Seminarju je prisostvoval tudi odbornik ZSZ ter predsednik Posojilnice – Bank Celovec, prof. mag. Franc Brežjak. Prosili smo ga, da nam napiše nekaj misli o razvoju in pomenu varčevanja z vrednostnimi papirji.

Vsak varčevalec stremi za tem, da bi bili njegovi prihranki varno in donosno naloženi in da bi bila naložena sredstva vedno na razpolago. Vsi trije pogoji – varnost, donosnost in likvidnost – pa se ne dajo uskladiti. Zato se mora varčevalec odločiti za prioritete, te pa so odvisne od namena varčevanja.

Pred sto leti se je varčevalo na daljšo dobo, v ospredju je bila varnost. Varčevalec je varčeval za stara leta, ker še ni bilo pokojnin. Razvrednotenja denarja in hranilnih vlog

do 1. svetovne vojne skoraj niso poznali.

V Združenih državah Amerike je bil razvoj drugačen. Hranilna knjižica ni imela takega pomena kot pri nas, prihranke so v glavnem nalagali v delnice. Delnice so bile bolj donosne in dolgoročno gledano je bil denar v delnicah bolj varno naložen. Naložbe v delnicah so v pretežni meri preživele obe svetovni vojni brez večjih izgub.

Razvrednotenje denarja po 1. svetovni vojni in začetek pokojninskega zavarovanja

sta bistveno spremenila namen varčevanja. Začelo se je varčevati na krajšo dobo, v ospredje pa se je postavljalo vprašanje varnosti in donosnosti. Konjunktura po 2. svetovni vojni in večji dohodki so omogočili več prihrankov. Konjunkturo je spremljala inflacija, varčevalci so začeli iskati bolj donosne oblike, da jim inflacija ne bi pobrala vsega donosa.

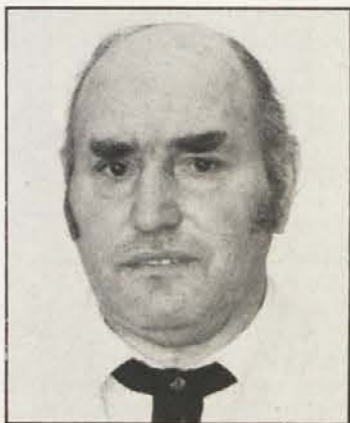
Okrog leta 1960 je vedno več varčevalcev začelo nalagati v vrednostne papirje z določeno obrestno mero (zastavne liste, obveznice), ki je pri teh naložbah višja kot pri hranilnih vlogah. Banke iščejo dolgoročna sredstva za odobravanje dolgoročnih posojil, država najema vsako leto posojilo s prodajo zadolžnic, da s tem pokriva deficit državnega proračuna.

ofer združne zveze luženi pokoj

let - Kapelško, ki so jo uknili leta 1960, je vodil inž. Peter Kuchar. V Drevljah je bilo do uknitve leta 1966 več poslovdij: najprej Martin Zechner (1954-56), nato Franci Zwitter (1957-60), Franc Pušl (1960-61), kot zadnji pa do leta 1966 sedanji poslovdja ZSZ Mirko Kunčič. Francej Zipusch pa les ter drugo blago seveda ni prevažal samo po domačih krajih. Pogosto je s svojim tovornjakom vozil tudi v tujino, zlasti v Slovenijo in Italijo. Posebno veliko je vozil za tovarno celuloze na Rebrci. Bil je prvi, ki je prevažal celulozo z Rebrce v Vevče v Sloveniji. In ker je svojčas rebrško tovarno vodila Italijanka Hočevanjeva, ga je službena pot večkrat zanesla tudi v Milan, Turin, Bergamo in druge italijanske kraje.

Francej je posebno ponosen, da v svoji dolgoletni šoferski karieri ni imel niti ene nesreče. Pač pa je nekoč le za las ušel roparskemu napadu v bližini Benetk. Domov je vozil dvigala, več banditov pa ga je hotelo z avtomobili prisiliti, da bi se ustavil in da bi ga nato oropali tovarnjaka in blaga. A se jim ni pustil in je tako dvigala srečno pripeljal domov.

Ko smo ga vprašali, česa se v svojih številnih službenih letih pri Zvezi najraje spominja, je mdr. dejal: „Vzdušje je bilo zelo kolegialno.“ Še posebno rad se spominja svojih prvih sodelavcev, mdr. prerano umrlega Tomija Kunčiča iz Vate vasi pri Vovbrah, Lojzeta Galloba z Brnce, Blaža Krušica iz Kotmare vasi, pokojnega Janka Gröblacherja iz Škocijana, Antona Pavliča iz Hodiš ter Joška Pička iz Sekire. Najdlje

Francej Zipusch

pa je sodeloval z Ivanom Brumnom iz Žirovnice. Pa tudi s plačo je bil zadovoljen, zlasti v zadnjih letih. In še posebej ga je veselilo, da se je odlično razumel z mlajšimi sodelavci.

Zato nam je ob koncu pogovora zatrdil: „Če bi bil še enkrat pred vprašanjem, ali naj sodelujem pri Zvezi slovenskih združ, potem bi se moj odgovor glasil: Vsak čas. Sploh pa še sedaj, ko se pri zvezi zares dobro dela.“

Od našega Franceja smo se „uradno“ poslovili na božičnici Zveze slovenskih združ lani decembra pri Miklavžu v Bilčovsu. Predsednik Miha Antič in dir. dipl. trg. J. Habernik sta mu izrekla besede zahvale. Prav tako tudi Janez Hudl, podpredsednik nadzornega odbora, in Janko Oitzl, predsednik obratnega sveta pri ZSZ. Miha Antič je našemu dolgoletnemu sodelavcu izročil Zadržno diplomu zveze.

Želja nas vseh pa je, da bi se Francej Zipusch v svojem zasluženem pokoju dobro odpočil od trdega dela in da bi še večkrat prišel v Celovec obiskat svoje bivše kolege.

Kuj

ni papirji

Z intenzivno reklamo se varčevalcu predstavijo nove oblike varčevanja in nalaganja denarja. V zadnjem času – približno 10 let – varčevalcem vedno bolj ponujajo delnice. Donos pri delnicah je sestavljen iz dividend in eventualnih dohodkov pri koriščenju tečajnih razlik.

Banke ta posel forsirajo, ker pri vsakem nakupu in prodaji ostane banki provizija. Dodatno provizijo dobi banka pri izplačilu dividend, banka pa zasluži še s pristojbino za hranjenje vrednostnih papirjev. Pri nekaterih bankah dohodki iz omenjenih poslov celo presegajo dohodke, ki jih dosežejo pri posojilih.

Ker bo tovrstni razvoj zajel tudi nas, bo potrebno, da se tudi naši denarni zavodi navedijo na nove oblike bančnih poslov.

Občni zbori

Kmečko gospodarska zadruga Pliberk

Na občnem zboru Kmečko-gospodarske zadruge Pliberk, ki se je vršil 28. 11. 1988 v hotelu Breznik v Pliberku, je predsednik inž. Fridl Kapun lahko pozdravil nadpovprečno veliko število združnikov ter prijateljev zadruge. Na dnevnem redu občnega zbora je bilo poleg poročila upravnega ter nadzornega odbora še čitanje poročila o izvedeni reviziji ter potrditev zaključnih računov za leto 1986 ter 1987.

Predsednik inž. Fridl Kapun je združnikom poročal o razvoju zadruge v zadnjih dveh letih in tudi o tekočem poslovanju v letu 1988. Zadruga je zaposlovala nad 40 sodelavcev, dogradila halo, ki v glavnem služi za skladiščenje agrarnih pridelkov in okrepila izobraževanje sodelavcev. Skupaj z Železarno Ravne je v letu 1988 ustanovila tudi import-ekspornno družbo JUENNA, pri kateri je udeležena s 50 odstotki. Medtem ko je promet do konca leta 1986 še naraščal in se je v letu 1987 stabiliziral pri nekaj nad 70 milj. šil., je tudi v letu 1988 pričakovati enak promet. Poleg tega je bil iz import-eksporne dejavnosti v letu 1987 dosežen še promet v višini 41 milj. šil. Ta dejavnost pa bo postopoma prešla na firmo Juenna.

V imenu nadzornega odbora je

poročilo podal predsednik Valentin Kumer, ki je poročal o tekočem nadzoru poslovanja. Dejal je, da je bilo v vseh točkah doseženo soglasje z upravnim odborom in da zadruga zgledno deluje. Tako Valentin Kumer kot inž. Fridl Kapun sta se članom upravnega ter nadzornega odbora in vsem sodelavcem zahvalila za dobro sodelovanje v preteklih letih in apelirala na še bolj poslovno delovanje v prihodnosti.

V imenu Zveze slovenskih združ v Celovcu je občni zbor pozdravil direktor dipl. trg. Joza Habernik. Poleg zahvale vsem odbornikom ter članom za požrtvovalno delo je poročal o funkciji ter prispevkih zveze za dobro delovanje pliberške zadruge. Apeliral je na to, da se pliberške zadrzne organizacije, kot so to posojilnica, živinorejska ter kmečko-gospodarska zadruga, še bolj povežejo med seboj in na vseh področjih sodelujejo z Zvezo slovenskih združ v Celovcu. Pohvalil je tudi sodelovanje preko meje, ki bo v prihodnosti potekalo ne samo kot oblika zadovoljevanja potreb zasebnih potrošnikov, ampak tudi na višji ravni preko uvoza, izvoza ter tranzitnih poslov, ki niso povsem

odvisni od dnevne gospodarske politike.

Iz zaključnih računov je bilo razvidno, da je bilo poslovanje v zadnjih treh letih povsem pozitivno in da bilanca za leto 1987 izkazuje dobiček v višini nekaj nad 2 milj. šil., ki ga je občni zbor namenil za pokritje izgub, ki segajo nazaj do leta 1978. Zadruga sedaj ni več prezadolžena in izkazuje okoli 1 milj. lastnega kapitala. Ob teh rezultatih so člani seveda z zadovoljstvom izglasovali razrešnico upravnemu ter nadzornemu odboru.

V nadaljnji diskusiji o vseh točkah dnevnega reda so člani zadruge živahno sodelovali. Bila so postavljena vprašanja o rabi slovenskega jezika pri obveščanju z javnimi ustanovami in v podjetju, o sindikalnem zastopstvu nameščencev, o možnosti podpore kulturnim ustanovam ter o boljši ponudbi poslovalnice v Šmihelu. Mestni svetnik Fric Kumer se je zadrugi zahvalil za vsestransko podporo kulturnim in političnim ustanovam Slovencev v občini Pliberk.

Nazadnje naj bo še omenjeno, da je zadruga v letu 1988 slavila 40-letnico svojega delovanja in da je bil občni zbor zato pri Brezniku v Pliberku, ker je bil tam tudi ustanovni občni zbor pred 40 leti.

Hak

Posojilnica-Bank Bilčovs

V nedeljo, dne 27. novembra 1988, je Posojilnica-Bank Bilčovs izvedla svoj redni letni občni zbor. Vabilu se je odzvalo še kar zadovoljivo število članov. Predvsem razveseljivo je, da se je udeležilo tudi precej mladih združnikov, kar izkazuje zanimanje za gospodarjenje domače kreditne ustanove.

Predsednik Toni Krušic je v svojem poročilu poročal o uspešnem delovanju posojilnice v zadnjem delovnem letu. „Posojilnica-Bank Bilčovs je v zadnjih letih postala za večino Bilčovščanov njihov poslovni partner in banka zaupanja“, je dejal predsednik. Tako je po izločitvi blagovnega oddelka uspelo zaključiti poslovno leto 1987 z lepim letnim dobičkom. Bilančna vsota je leta 1987 znašala 59 milj. šilingov in je narasla v primerjavi z letom 1986 za 2 milijona. Tudi tekoče poslovno leto 1988, o katerem je poročal poslovdja Francej Kristof, bo uspešno in pozitivno, ker se je poslovanje še povečalo in razširilo.

Bilanco za leto 1987 je podal in jasno dokumentiral zvezin strokovni revizor Janko Oitzl, ki je tudi prebral in pojasnil zadnje revizijsko poročilo.

Na občnem zboru so tudi obravnavali še vedno odprto vprašanje združitve s Posojilnico-Bank Hodiše/Skofiče. Predsednik Krušic je poročal, da je po naročilu zadnjega občnega zbora ter po priporočilu zveze bilčovska posojilnica v igri. Leta vabila predstavnik Posojilnice-Bank Hodiše/Skofiče na tozadeven razgovor. Vabilo je bilo izrečeno, a do razgovora ni prišlo. „Kljub temu je in bo potrebno, da se male posojilnice združijo v večje enote, pri čemer pa predvidena varianta ni edina možnost, možna je seveda tudi združitev s kako drugo sosednjo posojilnico“, je dejal višji revizor zveze Franci Kristof. Poslovdja Drago Pörtsch, ki je zastopal Zvezo slovenskih združ pa je izrekel upanje, da bo do nameravane združitve v bodoče vendarle prišlo.

Pri volitvah v upravni odbor je prišlo le do ene spremembe in upravni odbor je naslednji: predsednik Toni Krušic, p.d. Rupl, podpredsednik Miha Zabltnik, p.d. Kumer, odborniki Rupert Reichmann, p.d. Linčij, Marjan Einspieler, p.d. Sramsčnik, Tomi Ogris, p.d. Strajnikov, Kristi Lajčahar, p.d. Marinkaj, Folti Zausnik, p.d. Nemec.

V nadzorni odbor so bili ponovno izvoljeni: Jozi Pack, Folti Kropivnik, Gregor Reichmann, Hanzi Ogris ml., Stanko Adlašnik.

Ob zaključku se je predsednik Krušic zahvalil vsem članom za udeležbo in plodno sodelovanje ter izrazil željo, da bi se posojilnica tudi v bodoče dobro razvijala in koristila domačemu gospodarstvu.

konti. Celotna zadrzna struktura lahko da enemu samemu posojiljemalcu okoli 80 milj. šil. posojila, tako da lahko zadosti vsem tozadevnim potrebam. V združništvu bo vse bolj veljalo načelo, da je moč v povezovanju posameznih enot. V avstrijskem združništvu so mnenja, da imajo te zadrzne oblike, povezane s člani in prebivalstvom preko lokalnih odbornikov, vsekakor bodočnost v Avstriji, kakor tudi pozneje EGS.

Zadruga-market Železna Kapla

Na rednem občnem zboru Kmečko-gospodarske zadruge Železna Kapla, ki je potekal na sedežu zadruge v soboto, 26. 11. 1988, je predsednik upravnega odbora Vladimir Prušnik lahko pozdravil razveseljivo število članov ter prijateljev zadruge. Na dnevnem redu so bile običajne točke kot zaključni račun za leto 1987 ter revizijsko poročilo.

Finančno poslovanje zadruge je pregledal revizor Zveze slovenskih združ Hanzi Dragaschnig in članom zadruge poročal, da je zadruga v letu 1987 dobro poslovala in da tudi zadnja tri leta zaključuje s pozitivnim saldrom. Tudi predsednik upravnega odbora Vladimir Prušnik ter predsednik nadzornega odbora Johan Sadolšek sta poudarila, da je Železna Kapla na to zadržno trgovino lahko ponosna.

Ob stalnem porastu prometa z nekdanjih 3 milj. na 13,4 milj. šil. v letu 1987 in v pričakovanju, da bo zadruga letos prekoračila promet v višini 15 milj., je bil letos pred poslojem zadruge zgrajen nov pokriti prostor, tečejo pa tudi razgovori o nakupu dodatne parcele pri zadrugi, ki bi olajšala dostop in služila za skladišni prostor na prostem.

Zadruga si je doslej ustvarila tudi zadovoljiv lasten kapital, ki se bliža milijonu šilingov. Ustvarjeni dobiček je bil uporabljen za pokrivanje izgub iz let 1982 in 1983, tako da zadruga poravnala vse izgube iz prejšnjih let.

Zahvali predsednika Prušnika vsem članom, odbornikom ter nameščencem zadruge za uspešno delo se je s strani Zveze slovenskih združ pridružil tudi njen poslovdja dipl. trg. J. Habernik, ki je še dejal, da so vse zadrge v letu 1987 dosegle 170 milj. šil. prometa in da je zadruga Železna Kapla po doseženem prometu na tretjem mestu.

S prošnjo članom, naj se prizadevajo za pridobivanje novih članov – združnikov, se je občni zbor iztek.

Hak

Posojilnica-Bank Železna Kapla

Redni občni zbor Posojilnice-Bank Železna Kapla 1. dec. 1988 v hotelu Obir v Železni Kapli je potekal v optimističnem delovnem vzdušju. Na dnevnem redu so bila poročila odborov, revizijska poročila ter potrditev zaključnega računa za leto 1987.

V svojem poročilu se je predsednik upravnega odbora Andrej Rapold zahvalil vsem, ki so v zadnjih letih prispevali k dobremu poslovanju posojilnice. Če so rezultati dobri, še ni rečeno, da ne bi mogli biti lahko še boljši, je dejal.

Poročilo nadzornega odbora je podal predsednik Miha Kuchar, ki je poročal o odborovem nadzoru poslovanja banke ter o pomembnosti kontrole nasploh.

Revizijsko poročilo za leto 1987 sta s strani revizijske službe Zveze slovenskih združ podala višji revizor Franc Kristof ter revizorska pripravnica mag. Katharina Kropivnik. Tudi iz tega poročila je bilo razvidno, da Posojilnica-Bank Železna Kapla dobro posluje.

Zaključni račun za leto 1987 izkazuje sicer knjigovodski minus v znesku 20.000 šil., toda pred

nastankom te izgube so bili pokriti razni skladi, tako da je efektivni gospodarski rezultat Posojilnice-Bank Železna Kapla za leto 1987 razveseljivo pozitiven. Bilančna vsota se je v zadnjih dveh letih stalno dvigala z 108 milj. šil. v letu 1985 na 114 milj. v letu 1986, na 127 milj. v letu 1987. Vzporedno temu so rasle tudi hranilne vloge. Lastni jamstveni kapital posojilnice brez nadomestnega surogatnega kapitala je leta 1987 znašal že 4,1 % bilančne vsote, kar je lep dosežek, če pomislimo, da mora biti v osmih letih dosežen jamstveni kapital v višini 4,5 %.

Nekaj težav ima posojilnica pri pokrivanju osnovnih sredstev z jamstvenim kapitalom, kar pa je posledica gradnje novih poslovnih prostorov v Miklavčevem in Železni Kapli. Toda tudi pri tem si bo posojilnica v naslednjih letih znala pomagati. Vsem organom se je za uspešno delovanje zahvalil poslovdja Zveze slovenskih združ v Celovcu dipl. trg. J. Habernik. Dejal je, da ima slovensko združništvo na Koroskem nad 250 odbornikov, nad 6000 članov in upravlja s 27.000

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 27. 1. 20.00	velika dvorana Doma sindikatov, Celovec	GINNAZIJSKI PLES Igrata: ansambel Agro-pop in Fantje treh dolin	Maturanti Zvezne gimnazije za Slovence
Sobota 28. 1. 20.00	pri Svetiju v Plešerki, Hodiše	HODIŠKI PLES Za ples igra: ansambel Marela	Slovensko prosvetno društvo Zvezda
Sobota 28. 1. 19.30	farna dvorana v Zvabeku	KAM IZ ZADREGE – komedija v treh dejanjih. Nastopa: igralska skupina Zvabek	KPD Zvabek
Sobota 28. 1. 19.30	Kosa na Ravnah	PUSTNA PRIREDITEV Za ples igra: Trio Korenika iz Šmihela	KD Peter Markovič
Sobota 28. 1. 9.00	Dom prosvete v Tinjah	Tečaj za čebelarje – Predavata: dipl. inž. Matevž Krassnig in Janez Poklukar	Sodalitas
Sobota 28. 1. 15.00	Dom prosvete v Tinjah	LITERARNI POPOLDAN Iz del Ingeborg Bachmann bere Grete Lúbbe- Grothues (v nemščini)	Sodalitas
Nedelja 29. 1. 11.00	farna dvorana v Šmihelu	ZGODBA O LEVI GOSKI Premiera lutkovne igre. Nastopa: lutkovna skupina KPD Šmihel	KPD Šmihel
Nedelja 29. 1. 19.00	farna dvorana v Vogrčah	KAKO IZ ZADREGE – komedija v treh dejanjih. Nastopa: igralska skupina iz Zvabeka	Farna mladina Vogrče
Ponedeljek 30. 1. 9.00	Dom prosvete v Tinjah	SEMINAR ZA ODBORNIKE PODJUNSKEGA STROJNEGA KROŽKA Predavajo: Štefan Domej, Hanzl Mikl in Franc Wutte	KIS
Sreda 1. 2. 19.30	javni študio ORF, Celovec	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK ob 90-letnici rojstva Pavla Kernjaka Nastopajo: MePZ Mojce, MoPZ Kočna, Vaščani pojo. Slavnostni govornik: Radovan Gobec.	Slovenska prosvetna in Kršćanska kulturna zveza
Sreda 1. 2. 19.30	Dom prosvete v Tinjah	PUSTNI BRZO-JEDILNIK Kuharski tečaj za moške. Vodi: Ančka Mak	Sodalitas
Petek 3. 2. 16.00 in 20.00	Modestov dom v Celovcu	KOZLOVSKA SODBA V VIŠNJI GORI Lutkovna igra. Nastopajo dijaki 3., 4. in 5. razreda	Modestov dom
Petek 3. 2. 19.00	Beethovnova dvorana v Pallais Palfy	PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA – govori: prof. dr. Matjaž Kmecl, nastopa: Trio Lorenz (Ljubljana)	SKD „Ivan Cankar“ Dunaj
Nedelja 5. 2. 14.00	farna dvorana v Selah	SKUPNO STANOVANJE – veseloigra v treh dejanjih. Nastopa: igralska skupina KPD „Planina“ v Selah	KPD „Planina“
Nedelja 5. 2. 19.00	farna dvorana v Selah	DRUŽABNO SREČANJE	KPD „Planina“
Nedelja 5. 2. 14.30	Gospodinjstva šola v Šentrupertu	NORČIJE V GLEDALIŠČU – premiera igre. Nastopa: igralska skupina PD „Lipa“ v Velikovcu	PD „Lipa“
Nedelja 5. 2. 19.00	farna dvorana v Kotmari vasi	GOSPOSKA KMETIJA – veseloigra v treh dejanjih. Nastopa: igralska skupina farne mladine iz Vogrč	
Nedelja 12. 2. 14.30	farna dvorana v Šmihelu	DALEČ DO DVORCA – otroška predstava. Gostuje: Slovensko ljudsko gledališče iz Celja	Prosvetna društva iz Podjune, SPZ

Drevi: Hommage á Erich Fried

Drevi bo v Domu umetnikov, ne pa v Mestni hiši, kot je bilo najprej načrtovano, literarni večer, ki ga pripravljata Grazer Autorenversammlung Kärnten in Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji. Večer poteka pod naslovom Hommage á Erich Fried, torej v spomin velikega avstrijskega pesnika.

Pokroviteljstvo nad tem večerom je prevzel deželni glavar Peter Ambrozy, sodelovali pa bodo Edith Darnhofer-Demar, Anton Dekan, Heino Fischer, Ingram Hartinger, Gustav Januš, Gerd Jonke, Dieter Kaufmann, Andrej Kokot, Gunda König, Janko Messner, Engelbert Obernosterer, Gisela Unterberger in Ensemble Kreativ. Prireditelj bo, kot je razvidno iz seznama sodelujočih, imela tudi glasbeni značaj. Spominsko branje bo vodil Bruno Strobil. Vstopnine sicer ni, zaželeni pa so prostovoljni prispevki. Udeleženci se bomo poklonili spominu pokojnega pesnika, nastopajočim pa dali priznanje za njihovo delo. Prireditelj se prične ob 20. uri.

Večer je posvečen spominu na Ericha Frieda, ki je pred nedavnim umrl.

V Ljubljani je v 98. letu umrla Marica Špicar, žena pokojnega pisatelja in dramatika Jaka Špicarja.

Pogreb bo danes ob 12. uri na Žalah v Ljubljani.

V Šentilju je pred kratkim Ignac Spindler praznoval svoj 85. rojstni dan. Za visoki življenjski jubilej mu čestitajo žena, otroci in uredništvo Slovenskega vestnika.

Čitajte
in širite

SLOVENSKI
VESTNIK

RAZSTAVE

Celovec

Kärntner Landesgalerie (do 29. 1. 89)
– Posebna razstava – Maria Lassnig, akvareli.

Galerie 61 (do 31. 1.) – Franz Motschnig/Fall-
Isüchtiger Strich, risbe '88.

Galerija Carinthia – Otvoritev razstave Paola
Patellija bo 31. 1. ob 19.00 uri.

Galerija Mohorjeva knjigarna (do 24. 2.) –
Bojan Golija – Iz mojega vrta – linorezi, grafike.

Prodajna razstava za glasbeno šolo

● V Kulturni taberni Pri Joklnu (do začetka
februarja)

Univerza Celovec (do 31. 1.) – „Sieg der
Frauen, Sieg der Wiegen“ – O življenju žensk
pod nacionalsocializmom. Organizatorji: Referat
za ženska vprašanja pri Visokošolski zvezi.

Tinje

Galerija Tinje (do 15. 2.) – Z. Naber – akvareli.

KAROLINA KOLMANIČ Izzvenela je pesem

Vera se je še enkrat ozrla na veliko sodno palačo, ki je pravo nasprotje svetlemu julij-skemu poldnevju. Sonce stoji v zenitu, rahel vetrič vsaj malo oblažuje neznosno vročino, ki puhti iz asfalta. Njeno belo, z modrimi pikami posuto nagubano obleko močnejši veter napihuje in ji razkuštrava lase. Vendar se ji zdi, da jo vse to nekoliko pomirja. Vse je za njo... Podzavestno se ozre. In že vidi, kako ji maha z roko. Smeje se, kot da se ni nič zgodilo. Se je sploh kaj? Ne, samo pisno sta potrdila to, kar je bilo že zdavnaj sklenjeno.

Upočasni korake. Že zazna za seboj tiste dolge, trde, ki se enakomerno in odločno odlep-ljajo od pločnika.

„Kam greva na kosilo?“ se zanima in ji gleda naravnost v oči.

„A midva, Emil?“

„Seveda, saj drugega niko-gar tu ne poznam.“

„Dobro. Zaslužila sva si nekaj izbranega, recimo pri

Orlu.“

Natakar je prinesel jedilnik, se vljudno nasmehnil in poja-snil:

„Izberite, takoj se vrnem.“

„Izvoli in poišči kaj primer-nega za oba.“

Oči so begale od jedi do jedi in končno, namesto da bi izbrala jedi, se je naredila nevedno:

„Premalo sva živela skupaj, da bi ob taki priložnosti poznala še tvoj okus.“

„Če na sodišču nisva kom-plicirala, bova tu še manj.“

Natakar si je zabeležil in komaj je zapustil mizo, je segel Emil po svoji torbi. Nekaj je zašelestelo, takoj nato pa je položil pred Vero v bel papir zavito pravokotno reč.

„Da ni to najina poročna sli-ka!“

„Poglej, za Igorja sem nare-dil.“

Nohti so previdno odstranje-vali lepilni trak. Papir se je vdal in prikazala se je osupljivo lepa črno-bela Miki miška.

„To je imenitna zamisel! Toliko žebličkov in tako spretno in lično izdelana. Igor bo presenečen. In ti, kje si našel toliko volje in vztrajnosti, da ti je to uspelo?“

„Na Pohorju je dovolj časa. Vsak si kaj izbere. Mene je to delo zelo pritegnilo. Najprej dobiš predlogo, zabiješ žebličke po vzorcu, in potem izbe-reš niti ustrezne barve.“

„Tako izčrpno nikar ne razla-gaj. Jaz tega gotovo ne bi tako lično izdelala in zato tudi poiz-kušala ne bom.“

Sedaj, ko nisva več zakon-ca, mi lahko zaupaš, kako misliš naprej.“

„Najbrž se bom kmalu poro-čil. Irena nama bo z očetom urejala administracijo, če bo znala in smela. Veš, veliko je žrtvovala zame.“

„Lepo, misliš pri zdravlje-nju?“

„Predvsem pri tem, da sem postal človek. In ti boš najbrž zaživel z Dušanom.“

„O tem trenutno ne razmišljam.“

„O čem pa?“

„Nikoli nisem imela prave predstave o ločitvi. Končno sem ugotovila, da se pod besedo skriva vsa težina, ali vsaj več, kot je v resnici. Saj niti jokala nisem.“

„Najbrž zato, ker sva bila ločena že prve mesece po poroki. Oba se tega zavedava. Jaz šele po zdravljenju, ti si čutila to že zdavnaj prej.“

Natakar je razložil na mizo sveže in vabljive jedi in se vno-vič zanimal, kaj bosta pila.

„Že prej bi morala naročiti, a sva od zavzetosti vse pozabila. Si še vedno za svoj deci slad-kega vina?“

„Sem za kozarec traminca. In ti?“

„Meni pa jupi, prosim.“

Človek v belem jopiču, vaje različnih gostov, okusov in nji-hovih kombinacij, je vendar malce začudeno pogledal. Emil se je ozrl še bolj proti Veri in intoniral svoj že kar oguljeni stavek, s katerim se je branil pred pivskimi tovariši:

„Sem že svojo količino popil.“

Kdo ve, kaj se je naselilo v

mislih, mogoče celo rahla zavist, da bo Ireni zdaj laže z njim in nje ropot in trušč meha-nične delavnice ne bosta moti-la; zato je oba odtrgala od teme in pogovor napeljala dru-gam.

„Kako živi Tona? Se je njena Eva že poročila?“

„Menda se je. Odkar si ti odšla, ne prihaja več k nam.“

„Najbrž zaradi očetove vrnitve. No, o šoli sem nekako na tekočem.“

Marinka me včasih pokliče. Letno enkrat, za moj rojstni dan, pa se srečamo v isti sestavi pri meni.“

„In v počitnicah bosta šla na morje in domov?“

„Domov. Letos si morja nisem rezervirala. Bom videla, če se bo avgusta še kaj našlo.“

„In tista tvoja kolegica Anita iz seminarja?“

„Bog, kaj te ona zanima?“

„Ne, a še danes me je sram, da bi se pogreznili.“

„Ji bom povedal da si postal odrasel in zrel človek, čeprav ne več zame.“

Zadnje besede je izgrebla neke iz globin, zato so bile komaj razločne. Niso zahte-vale nobene razlage, ne poja-snila.

(konec)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
--	---------------	---------------	--------------	---------------------------

PE 27. 1.	10.30 Nevidni kreplji dr. Marbuseja; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz soseseke (nova nadaljevanka); Kdo nudi več; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Derrick; 21.20 Vstopite; 21.35 TV-kabaret; 21.50 Filmska komedija (Terence Hill in Bud Spencer); 23.15 Aktualno; 23.20 Majhni umori; 1.00 Poročila.	16.00 Wurlitzer; 16.45 Bela hiša; 17.30 Kraj srečanja pri živinozdravniku; 18.00 2x7; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 20.15 Možgani; 21.20 Znanje specialno; 22.00 Čas v sliki; Šport; 22.50 Umetnostni komadi – o najboljših reklamnih filmih sveta; 23.25 Sledi zločina; 1.10 Cesta krokodilov; Videoglasba.	8.35 Mačkon in njegov trop; Kam, kje, kako med počitnicami; Skrivni dnevnik Jadrana Krta; 11.30 Hugo, povodni konj; 16.30 Dnevnik; 17.35 Glasbena oddaja; 18.20 Drežek in trije marsovčki; Zlati dež; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Naš edini svet; 20.50 Detektiva iz Miami; 21.50 Dnevnik; 22.00 Ženska, ki jo je ljubil; 23.40 Videostrani.	
SO 28. 1.	10.35 Hišni obiski; 14.30 Ekselencja prosijo k obedu; 15.55 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Šport; 19.00 Veselo v soboto; 19.00 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Stavim, da...; 22.05 Shaft (film); 23.40 Aktualno; 23.45 Kabinet profesorja Bondija; 1.10 Poročila.	16.00 Visoki zbor; 17.00 Draga družina; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Soba z razgledom; 22.10 Srčni list; 23.35 Šport; 23.20 Jazz-mednarodno; 0.20 Aktualno; 0.25 The Adams Family; 0.55 Poročila; Ex libris.	8.10 Radovedni taček; Lonček kuhaj; Čudežna kitara; Čiribu; Poleti pesem; To je igra; 10.00 Naša pesem; 16.30 Dnevnik; 17.00 Košarka Partizan: Zadar; 18.25 Zdaj po slovensko; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Naš utrip; 20.20 Žrebanje; 20.30 Čipke; 21.20 Zabavnoglasbena oddaja; 22.20 Igrati je treba.	
NE 29. 1.	9.00 Poročila; 9.05 Druga gospodarska skupnost; 9.50 Univerzum; 11.00 Ura tiska; 14.10 20.000 milj. pod morsko gladino; 16.15 Spored za otroke; 17.40 X-razsežno; 19.15 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Eurocops: Med noči; 21.05 Tedaj; 21.10 Vizije; 21.35 Marlin Monroe; 23.20 Dan gojencev; 23.20 Klavirski večer; 0.15 Aktualno.	9.00 Poročila; 9.30 Nibelungi; 11.00 Ljubite klasiko?; 13.00 Športno popoldne; 17.00 Klub seniorjev; 17.45 SP v smučanju, slalom (ž) kombinacija; 18.30 Slika Avstrije; Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 SP v smučanju, 2. tek; 21.25 Čudovita deklica; 22.55 Aktualno; Šport; 23.10 Dona Flor in njena dva zakonska moža; Aktualno.	9.30 Otroška matineja; Živ žav; Zlati dež; 10.40 Čipke; 12.00 Ljudje in zemlja; 12.30 Lili; 14.00 Ledeni dvor; 15.45 Priljubimo tišini; 16.45 Le po kom se je vrge ta otroke; 17.50 SP v alpskem smučanju – slalom (ž) – kombinacija; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.20 SP v alpskem smučanju – slalom (ž) – kombinacija; 21.50 300 letnica bloških tekov.	
PO 30. 1.	Ekselencja prosijo k obedu; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz soseseke; Kdo nudi več; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Peter Strohm; 22.00 Moje otroštvo v starem Pekingu; 23.30 The Munsters; 23.55 Aktualno.	15.55 Tedaj; 16.00 Wurlitzer; 16.45 Hribolazenje z R. Messnerjem; 17.45 SP v smučanju, kombinacija 1. tek; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 20.15 Schwarzwaldska klinika; 21.00 Novo v kinu; 21.50 Šiling; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Afričani – trikratna oporoka; 23.05 Dunajski mojstrski tečaji.	8.30 Biskviti; Kam, kje, kako med počitnicami; Skrivni dnevnik Jadrana Krta; Safari v mestu; Risanka; Ta ljubka zelena trava; 16.30 Dnevnik; 18.20 Radovedni taček; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Želimir Žilnik: Grešne ovčice; 20.55 Osmi dan; 21.50 Dnevnik; 22.00 Slovenska violinska glasba; 23.00 Videostrani.	
TO 31. 1.	10.30 Soba z razgledom; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz soseseke; Kdo nudi več; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Dežela gora; 21.07 Dallas; 21.55 Prestolonaslednica; 23.40 Zapadno od Santa Feja; 0.05 Aktualno.	15.55 Tedaj; 16.00 Wurlitzer; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Made in Austria; 21.07 Zunanjepolitični report; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Sport, SP v smučanju; 22.35 Klub 2; Poročila.	8.35 Biskviti; 9.00 Arhiv Slovenije; 10.05 Kam, kje, kako med počitnicami; 10.10 Skrivni dnevnik Jadrana Krta; 11.25 Safari v mestu; 11.50 Risanka; 11.55 Gulliverjeva potovanja; 18.05 Lonček kuhaj: zdravbovi skutini žličniki; 18.10 Izlet; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Ciklon Tracy; 20.55 Dina; 21.50 Dnevnik; 22.45 Videostrani.	
SR 1. 2.	10.35 Moje otroštvo v starem Pekingu; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz soseseke; Kdo nudi več; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Doktor Živago; 23.20 Aktualno; 23.25 Kobra, prevzemite; 0.15 Poročila.	15.55 Tedaj; 16.00 Wurlitzer; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Prosimo, k mizi; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Šport, SP v smučanju; 22.35 Pomnenje; 23.35 Nočni studio; 0.35 Aktualno.	8.35 Mačkon in njegov trop; 40-letnica Pila; Kam, kje, kako med počitnicami; Rastoče težave J. Krta; Safari v mestu; 11.35 Risanka; 11.40 Cvek z zvezdico; 16.30 Dnevnik; 18.20 Z besedo in sliko; Izbor iz lutk; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Film tedna – argentinski film; 22.05 Dnevnik; 22.15 Svet poroča; Videostrani.	
ČE 2. 2.	10.30 Argumenti; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Wichertovi iz soseseke; Kdo nudi več; 19.30 Čas v sliki; 19.57 Šport; 20.15 Harald Junke: Dobrodošli v klubu; 21.55 Moj stric – gangster; 23.40 Aktualno; 23.45 Največji ljubimec sveta; 1.10 Aktualno.	15.55 Tedaj; 16.00 Wurlitzer; 17.10 Rumena reka; 18.00 1-2-X (nogomet in toto); 18.30 Lokalni TV-spored; 18.55 SP v smučanju, kombinacija za ženske; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Hotel; 21.55 Dunajski operni ples; 22.40 Čas v sliki; 22.55 Šport: SP v smučanju; 23.15 Mannix; 0.00 Aktualno.	8.30 Mačkon in njegov trop; Prekmurje; Kam, kje, kako med počitnicami; Rastoče težave J. Krta; Safari v mestu; Risanka; 11.40 Čarobna mitnica; 16.30 Dnevnik; 18.20 Vprašanja iz TV klobuka; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.00 J. B. Priestley: Zbledeli blišč; 22.00 Retrospektiva filma; 30 let nagrade Jelen; Zimovanje v Jakobsfeldu.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 27. 1.

Narodopisna oddaja (dr. Feinig)

Sobota, 28. 1.

Duhovni nagovor (žpk. P. Sticker)

Voščila (D. Urschitz)

Nedelja, 29. 1.

Pesem ni zgolj melodija – besedila slovenskih pesmi

Ponedeljek, 30. 1.

35 let ŠD Zahomc

Torek, 31. 1.

Halo, prijatelji

Sreda, 1. 2.

Narodnozabavna glasba

Večerna 21–22

Slovenski kulturni praznik – posnetek iz ORF-teatra

Četrtek, 2. 2.

Rož–Podjuna–Zilja

Pesem ni zgolj melodija

Dobra melodija gre človeku v uho. Zalotiš se, kako zapoješ zraven, morda podzavestno zažvižgaš. In vedno znova ti pride v spomin. Seveda z besedili je malo drugače. Posebno domača, narodnozabavna glasba ima včasih taka, da se milo rečeno vprašaš, za kaj hudiča mora človek na silo s takšno ploščo na dan. Prav Slovenci pa imamo uglasbena posebno kvalitetna besedila, za katera nam zaviada marsikateri kulturni narod. Pesem, tudi narodna, ni zgolj melodija. V nedeljo, 29. januarja, boste to gotovo doželi, če boste prisluhnili slovenskemu radijskemu sporedu.

Slovenski kulturni praznik

Osrednji kulturni organizaciji koroških Slovencev bosta slovenski kulturni praznik letos posvetili spominu na Pavla Kernjaka, ljudskega pevca in harmonizatorja, ustvarjalca tako lepih pesmi, kot so Mojce, Katrca... Veliko jih je napisal in cela vrsta od teh jih je ponarodela. Za kulturni praznik jih bodo 1. februarja vob 19.30 v ORF-teatru v Celovcu izvajali Kernjakov zbor „Mojcev“, MoPZ „Kočna“ in „Vaščani pojo“ iz Gornje vesce. Na prireditvi bodo udeleženci lahko slišali tudi glas Pavla Kernjaka, trubadurja svojega naroda. Posnetek pa bo slovenski radio oddajal zvečer ob 21. uri.

Čemu poskusi na živalih?

Petek, 27. 1. 1989, TV A2, 21.20 – Letno v Avstriji pogine okrog 800.000 živali zaradi poskusov, ki jih opravljajo na njih. Mnogo jih pogine popolnoma nesmiselno, ker po eni strani zakon še vedno predpisuje povsem nepotrebne poskuse na živalih – od kapljic proti srčnim bolečinam do zobne paste vse, preden gre v prodajo, najprej poskusijo na živalih – po drugi strani pa se nihče ne prizadeva za alternative. Spremembe obeta novi zakon o poskusih na živalih, vendar s prvim osnutkom nihče ni zadovoljen. Nasprotniki poskusov menijo, da je zakon premalo oster, znanstveniki pa se po zakonu čutijo ožigosane za morilce živali.

Prvi prispevek je namenjen varnosti proizvodov na podlagi poskusov na živalih, drugi nepotrebnim poskusom, tretji pa skuša odgovoriti, kaj živali resnično čutijo?

Risanka z domišljijo

Petek, 27. 1. 1989, TV LJ1, 11.20 – Tenkočutna risanka o prijateljstvu med majhnim povodnim konjem in afriškim dečkom Jormo, zasnovana na legendi in polna poezije, je kot urezana za male otroške duše. Risanka o Hipu, ki ostane sam na svetu, je doživetje in nova izkušnja v otrokovi domišljiji. Risanka je ganljiva pripoved o nasilju človeka nad živaljo, drobna meditacija o osamljenosti in smrti.

Ženska, ki jo je ljubil

Petek, 27. 1. 1989, TV LJ1, 22.10 – Poroke v okviru družin monarhov so bile pogosto splet političnih okoliščin in interesov. Že od nekdaj pa je bil dvor med drugim tudi sinonim za romance, sanje in pustolovščine. Okoli francoskega dvorca so se prav razbohotile zgodbe o ljubezenskih intrigah. Film „Ženska, ki jo je ljubil“ je saga velike in razvpite ljubezni med Edwardom VIII in Warfield Simpson.

D. Lean: Veliko pričakovanje

Sobota, 28. 1. 1989, TV LJ1, 14.30 – Med množico režiserjev, ki so snemali fime po Dickensovih romanih, je bil najuspešnejši David Lean. Leta 1946 je bil njegov film pravo odkritje. Pokazal je namreč, kako se lahko obsežno literarno tkivo prevede v film, ki traja bori dve uri. Poleg „Velikega pričakovanja“ je isti večer na TV LJ2, 20.15 film o Lawrencu Arabškemu, ob katerem je moral David Lean razrešiti precej dilem. Lean se je odločil, da v filmu zajame obdobje dveh let, in to najbolj dramtičnih v Lawrencovem življenju.

Literatura internata

Nedelja, 29. 1. 1989, TV A1, 22.20 – Robert Musil je bil med prvimi, ki je opisal duševni položaj gojencev v internatu. V 60 letih se pojavi vrsta literarnih del, t. i. literatura iz internata. Joseph Zoderer, Florjan Lipuš, Barbara Frischmuth in Franz Josef Ortheil so literarno obdelali svoje izkušnje. Omeniti pa velja tudi Handkejevo „Pesem trajanju“. Oddajo z naslovom „Dnevi gojencev“ sta pripravila Helga Ripper in Fred Dickermann.

Amarcord – spominjam se

Ponedeljek, 30. 1. 1989, TV LJ2, 21.15 – Če ne prej, se je Federico Fellini s filmom Rim pripravljaj na film svojega življenja, na „Amarcord“, spominjanje na deška leta“. Spominjanje je vsekakor nostalgčno. Preteklost se zavije v meglice resnične neresničnosti, sanje in želje se prepletajo z resničnostjo. Bridkosti in tegobe so minljive, v spominu ostajajo epizode, ki v svojih zvezah prikazujejo osebno resnico življenja in časa.

Posledice vojaške vlade

Sreda, 1. 2. 1989, TV LJ1, 20.05 – Po dolgotrajnem obdobju nasilne vojaške diktature v Argentini so ljudje končno lahko zaživel svobodo. Pričeli so se vračati begunci, ki so bili prisiljeni h kulturnemu molku. Lahko so znova spregovorili. Med njimi je tudi Luis Puenzo, ki je po vojaškem puču leta 1976 zapustil argentinsko kinematografijo. Leta 1984 se je vrnil in pričel snemati pretresljiv film o posledicah vojaške vladavine – „Uradno verzijo“. Izginjanje oseb, idejnih nasprotnikov je bilo eno najbolj krutih in nečloveških dejanj v času vojaške diktature, ki pa še ni do kraja raziskano, saj še vedno odkrivajo nova grobišča.

Grki kadijo kot „Turki“

Grško ministrstvo za zdravstvo in socialno varstvo se dobro zaveda, da mora storiti kaj korenitega, če hoče, da se Grčija znebi nečastnega naslova: je največja „kadilka“ med vsemi zahodnoevropskimi državami. Grki pokadijo dnevno po 70 milijonov cigaret. Kaditi začnejo že čisto mladi, komaj trinajstletni otroci. Neka raziskava je pokazala, da kadijo vsi študentje in to ne malo – po dva zavojčka na dan, dekleta nič manj kot fantje. Zaradi kajenja umre letno 15.000 Grkov, trdi predsednik zdravniške zveze za preventivo Janis Tundas. Zaradi bolezni, ki jih povzroča nikotin, se letno zdravi okoli 70.000 ljudi.

Huda zamera

Marjorie Horton, 93-letna ameriška ljubiteljica živali, je spremenila oporko. Knjižnici v Putam Valleyu je namenila 30.000 dolarjev, zdaj pa so jo bibliotekarji hudo razjezili, ker so mačko, ki se je k njim zatekla, postavili pred vrata. Čeprav so bibliotekarji mački poskrbeli nov dom, je Hortonova sporočila, da bo premoženje zapustila trem zavetiščem za živali.

Manj gneče

V Louisiani (ZDA) so zaradi gneče v zaporih izpustili 600 jetnikov. Večina zapornikov je bila prav vesela, da se je rešila rešetk, nekaj pa se jih je pritožilo nad načinom odpusta. Sredi noči so se znašli na železniški postaji s pičlimi 20 dolarji v žepu. Če to ni animacija za svidenje!

Tisti, ki pokadijo dnevno po dva zavojčka, živijo povprečno osem let manj, opozarja dr. Tundas. Zaradi posledic kajenja izgubi Grčija 40 milijard drahem letno.

Bo Grčija rešila problem kajenja s tem, da bodo morale tovarne na vse zavojčke cigaret napisati „Kajenje škodi zdravju“, ostaja odprto vprašanje, vsekakor pa bodo kadilci vedeli, da je škodljivo.

Če se stepejo labodi in divje race, potem se gotovo za suhe žemlje ali kruh, kar jim rado dani in milosrčni ljudje pozimi mečejo v vodo. Tako je tudi letos ob Vrbskem jezeru, na katerem si ljubitelji drsanja obetajo „led stoletja“. Za labode in race pa še naprej velja pravilo: „Kdor prej pride, prej melje!“

Milo Dor v gosteh

Hiša literature (Musilova spominska hiša) in Mohorjeva založba sta imeli minuli petek v gosteh znanega avstrijskega pisatelja z Dunaja, Mila Dora (slika). Njegov nastop v Celovcu je zbudil mnogo zanimanja, saj so ljubitelji književnosti do kraja napolnili dvorano, v kateri je

nastopil. Uglednega gosta je v imenu prirediteljev pozdravil Peter Kersche, ki je na kratko spregovoril tudi o avtorjevi umetniški poti.

Milo Dor je bral iz svoje nove avtobiografske proze, ki jo je zbral in izdal pri dunajski založbi Zsolnay z naslovom „Der falsche Dampfer“. Bral je odlomke, v katerih se spominja sovrstnika Pavla Celana, člana skupine 47, v kateri je bila tudi koroška pisateljica Ingeborg Bachmann. Dor je živo opisal svoja literarna pota s Pavlom Celanom, ki je tragično končal v Parizu.

Srečanje s pisateljem, ki se močno zavzema tudi za afirmacijo mladih avtorjev in po tej plati sodi med naprednejše avstrijske umetnike, je bilo za Celovec brez dvoma pomemben literarni dogodek.

Nogavice samo kot poželenje?

„Bas ou collant?“, nogavice ali najlonske žabe, če si seveda lahko privoščimo hudomušni prevod za najbolj revolucionarno žensko oblačilo zadnjega dvajsetletja. Revolucionarno že, a danes še priljubljeno?

Kaže, da ne, saj se vse več žensk odreja še tako elegantnim in vzorčastim žabam in se podredi prijetnemu obredu oblačenja nogavic. V Londonu so statistično dokazali, da kar tri ženske od desetih kupujejo izključno nogavice, ker se jim zdijo prijetne, celo praktične. Veliko žensk in menda večina moških pa so vneti pristaši tistega rahlega občutka poželenja, ki ga vzbuja ped gole kože na vrhnjem delu stegen.

Ali uganete kaj je to? To ni nikakršna mikroskopska povečava, temveč mojstrska podoba motiva z domačega vrta, kakor ga je zaznal slikar-grafik Bojan Golija, ki se s svojimi deli predstavlja v galeriji Mohorjeve v Celovcu. To ni le mojstrovina s slikarskega vidika, temveč tudi v videnju umetnika, kako zaznava preproste vsakdanje reči.

Viski pijejo že 500 let

Leta 1992 bo viski, najbolj znana žgana pijača na svetu, praznoval 500. rojstni dan. Kot za vse, kar se je v stoletjih uveljavilo v svetu, si tudi za viski marsikdo lasti očetovstvo. Dejstvo pa je, da so ga prvi žgali Škoti in severni Irčji. Nevarno ob jubileju je le, kaj bo dan za tem...

Za Avstrijo na SP v Vail

Končno so selektorji avstrijske smučarske reprezentance objavili imena tekmovalcev za svetovno prvenstvo v alpskem smučanju. V moško ekipo so se kvalificirali: Helmut Höflehner, Leonhard Stock, Peter Wirsberger I, Patrick Ortlieb, Roman Rupp, Gerhard Pfaffenbichler, Hans Enn, Bernhard Gstrein, Günther Mader, Helmut Mayer, Rudi Nierlich, Hubert Strolz, Michael Tritscher, in Thomas Stangassinger, za žensko pa: Ulrike Maier, Anita Wachter, Monika Maierhofer, Veronika Wallinger, Ingrid Salvenmoser, Barbara Sadler, Sigrid Wolf, Petra Kronberger, Elisabeth Kirchler in Sylvia Eder.

Za smuk je kar 6 moških – odločitev o nastopajočih bo sprejeta v Vailu.

Nova pobuda za olimpijske igre ob tromeji – kmalu skupna seja

Kot smo že poročali, so se predstavniki Koroške, Slovenije in Furlanije-Juljske krajine na zadnjem zasedanju Delovne skupnosti Alpe-Jadran domenili, da se bodo skupno zavzeli za organizacijo zimskih olimpijskih iger. Kakor je na zadnji seji koroškega sveta za šport poročal sam deželni glavar Peter Ambrozy, so se v preteklem času predstavniki vlad teh treh dežel že domenili, da bodo podvzeli vse potrebno. Tako je Ambrozy najavil, da namestijo za olimpijske igre, ki bi se odvijale na področju med Podklošтром/Beljakom, Trbižem in Kranjsko goro, tudi v javnosti skupno nastopati.

Napovedano je tudi, da bodo že v doglednem času

pripravili srečanje na Koroškem, katerega se bodo udeležili predsedniki avstrijskega, jugoslovanskega in italijanskega olimpijskega komiteja, predsedniki vlad obeh dežel in republike Slovenije ter župani občin, v katerih naj bi izvedli posamezne panoge. V tej skupini se bodo dokončno domenili o bodočem nastopanju in tudi o načinu, kako bi pri mednarodnem olimpijskem komiteju dosegli potreben pristanek za drugačno organiziranje iger, namreč tako, da bi zimске igre potekale v treh državah, in ne kot doslej, vedno samo v eni. Mislijo, da morda niti ne bo potrebna sprememba pravilnika IOC, temveč le posebna privolitve.

SLOVENSKI VESTNIK

ŠPORT

- šah
- atletika
- smučanje
- olimpijada

Zmaga šahistov SSZ Pos. Celovec

Drugo moštvo Slovenske športne zveze se v šahovskem prvenstvu 2. razreda-vzhod še vedno odlično drži. Tokrat je premagalo celovski Magistrat s 5 : 3 (točke: Kolter, Laussegger, Reichmann, Hedenik po 1, Rulitz, Ambroš po 0,5) in le s 3,5 točke zaostanka za Wolfsbergom zaseda drugo mesto. Seveda pa hoče korak z drugo ekipo držati tudi prva ekipa, ki bo to soboto (ob 15. uri) igrala v Frantschachu.

Bajni rekord v dvorani

Izredni atlet Sergej Bubka (SZ) ni več svetovni rekorder v skoku s palico. Da pa je rekord v dvorani prevzel prav tekmelec iz lastne države Rodjon Gataullin, pa je za Bubko še posebna spodbuda, da izboljša tudi ta rekord. Gataullin je namreč kot prvi atlet v dvorani preskočil 6 metrov in prekosil Bubko za 3 centimetre. Gataullin ves srečen: „Vedel sem, da bom prvi dosegel 6 metrov!“

Le kje so meje človekove zmogljivosti?